

Θράκη - Κωνσταντινούπολη

φωτογραφικές
μαρτυρίες τον 1902

Ο ναός των Αγίων Σεργίου και Βάχκου στην Κωνσταντινούπολη. Χτίστηκε τον 6ο αιώνα και μετατράπηκε σε μουσουλμανικό τέμενος στις αρχές του 16ου αιώνα. Η φωτογραφία αγοράστηκε από τον Γ. Λαμπάκη.

Εκπαιδευτική δραστηριότητα στο πλαίσιο της περιοδικής έκθεσης «Θράκη - Κωνσταντινούπολη. Το οδοιπορικό του Γεωργίου Λαμπάκη (1902)». Το έντυπο αυτό είναι του/της ..... που επισκέφθηκε το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο στις .....

Στο χάρτη σημειώνεται η διαδρομή που ακολούθησε το 1902 ο Γεώργιος Λαμπάκης, στην προσπάθειά του να καταγράψει χριστιανικά μνημεία της Θράκης και της Κωνσταντινούπολης.

Οι φωτογραφίες της έκθεσης, άλλες τραβηγμένες από τον ίδιο τον ερευνητή και άλλες αγορασμένες, συγκροτούν σήμερα μια πολύτιμη πηγή ιστορικών μαρτυριών για περιοχές που αποτελούσαν την εποχή εκείνη τμήματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Προέρχονται στο σύνολό τους από την πλούσια συλλογή της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας (ΧΑΕ), που ίδρυσε ο Γ. Λαμπάκης. Σήμερα φυλάσσονται στο φωτογραφικό αρχείο του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου.

Θράκη - Κωνσταντινούπολη: φωτογραφίες μαρτυρίες του 1902

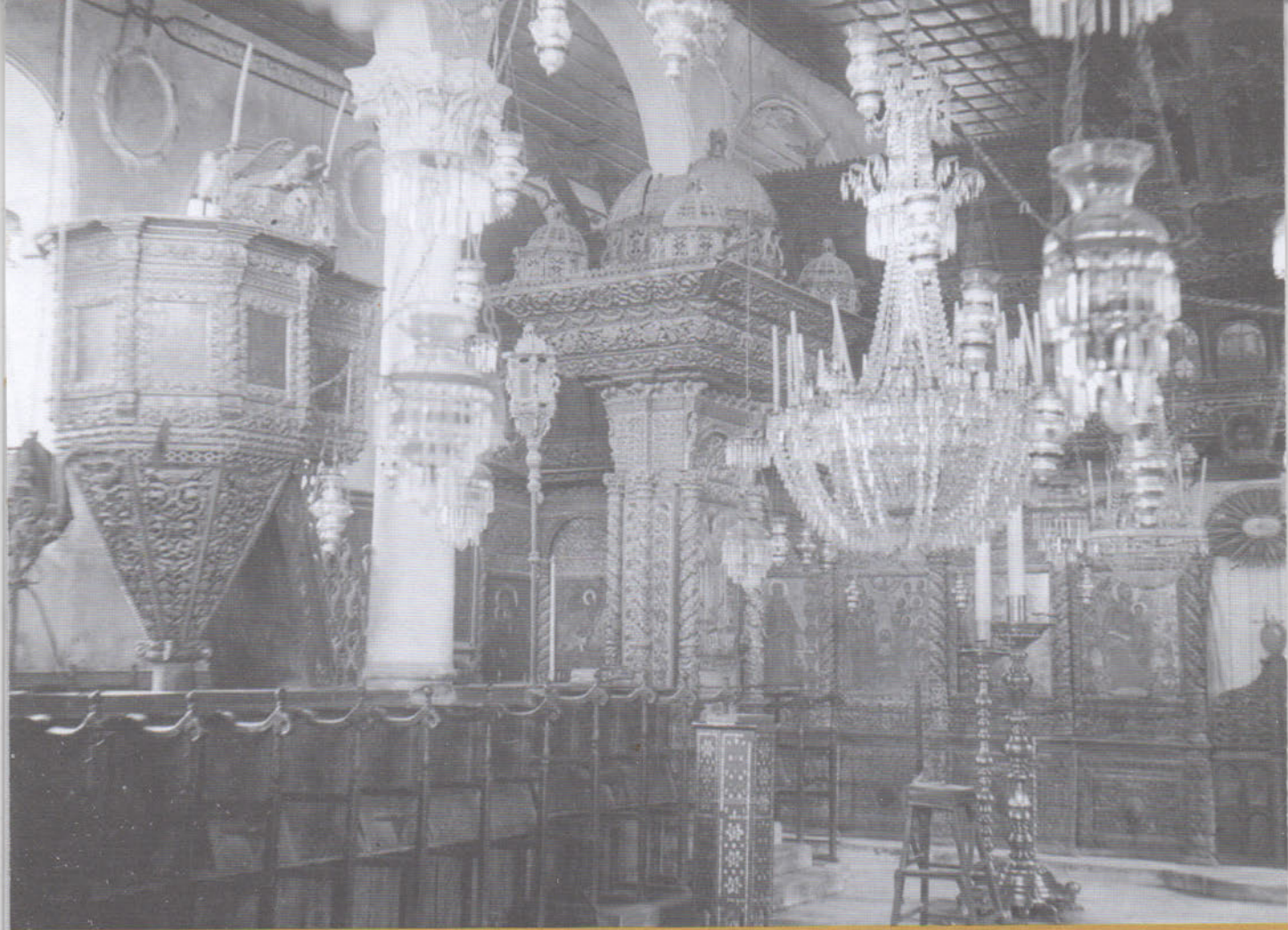

Η κρήνη που βρίσκεται στην κεντρική πλατεία του χωριού Άβδηρα, κοντά στην Ξάνθη.

Παρατήρησε τον τρόπο με τον οποίο κάτοικοι του χωριού ποζάρουν στον φωτογραφικό φακό, σε μια εποχή που οι άνθρωποι δεν συνήθιζαν να φωτογραφίζονται. Πρόσεξε ακόμη την ενδυμασία τους, χαρακτηριστική για την εποχή και τον τόπο.

Μαζί με τις υπόλοιπες φωτογραφίες από τα Άβδηρα μπορούμε να σχηματίσουμε μια πιο συνολική εικόνα για τη θρακική ύπαιθρο στις αρχές του 20ού αιώνα.

Η φωτογραφία δείχνει το πλούσια διακοσμημένο εσωτερικό του ναού της Αγίας Κυριακής στην πόλη Αίνο. Πρόκειται για μια εκκλησία του 18ου αιώνα η οποία δεν υπάρχει πια, όπως και οι περισσότερες εκκλησίες της πόλης. Κατεδαφίστηκε μετά την αποχώρηση του ελληνικού πληθυσμού το 1922.

Μπορείς να διακρίνεις κάποιες από τις φορητές εικόνες που ήταν τοποθετημένες στο ξυλόγλυπτο τέμπλο.

Από το ναό έχουν διασωθεί συνολικά 11 εικόνες που σήμερα βρίσκονται στην Αλεξανδρούπολη, στο Εκκλησιαστικό Μουσείο και στο ναό της Αγίας Κυριακής.

Έτσι είναι σήμερα η διπλή πύλη «της γέφυρας» του τείχους στο Διδυμότειχο.

Στην έκθεση θα βρεις τη φωτογραφία του ίδιου σημείου από το φακό του Γ. Λαμπάκη, έναν αιώνα πριν. Μπορείς να εντοπίσεις ομοιότητες και διαφορές;

Στην έκθεση υπάρχουν και άλλες φωτογραφικές μαρτυρίες από την επίσκεψη του Γ. Λαμπάκη στην πόλη.

Θράκη - Κωνσταντινούπολη: φωτογραφικές μαρτυρίες τον 1902

Δύο από τις λήψεις του Γ. Λαμπάκη από τη Μητρόπολη της Αδριανούπολης. Στην πρώτη εικονίζεται πολυτελές αρτοφόριο (ιερό σκεύος για τη φύλαξη του άρτου της μετάληψης) και στη δεύτερη η τοιχογραφία με παράσταση της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου που πραγματοποιήθηκε το 878.

Η τοιχογραφία αυτή αποτελεί τμήμα της συνολικής εικονογράφησης του ναού, το εσωτερικό του οποίου μπορείς να δεις σε διπλανή φωτογραφία. Ο ναός μαζί με τις τοιχογραφίες του δεν σώζεται πια.

Το αρτοφόριο όμως διασώθηκε και, μαζί με άλλα κειμήλια από τις ελληνικές κοινότητες της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης, βρίσκεται στη συλλογή του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου.

Ο ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΕΝ ΣΥΛΗΒΡΙΑ

Η φωτογραφία προέρχεται από την πόλη ..... που επισκέφθηκε ο Γ. Λαμπιάκης στη συνέχεια του ταξιδιού του. Στο χάρτη μπορείτε να δείτε πού βρίσκεται η συγκεκριμένη πόλη.

Όμως, η φωτογραφία αυτή δεν τραβήχτηκε από τον ίδιο τον Γ. Λαμπιάκη. Δωρήθηκε στη ΧΑΕ και καταγράφηκε στον κατάλογο της συλλογής της το 1903. Αποτελεί μια σπάνια απεικόνιση ενός ναού που χτίστηκε τον 11ο-12ο αιώνα, ερειπώθηκε, αναστηλώθηκε μετά το 1878 και καταστράφηκε τελικά ολοσχερώς μετά το 1922. Στη θέση του βρίσκεται σήμερα ένα πάρκο και λιγοστά απομεινάρια του μνημείου, που ήταν το μοναδικό παράδειγμα ενός ιδιαίτερου, για την ευρύτερη περιοχή αρχιτεκτονικού τύπου ναού.

Σκέψου ποιες άλλες πληροφορίες μπορούμε να αντλήσουμε από τη φωτογραφία.

Η περιοδεία του Γ. Λαμπάκη ολοκληρώθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Στις δύο αυτές φωτογραφίες φαίνεται το εσωτερικό του ναού της Αγίας Σοφίας, όπως ήταν διαμορφωμένο πριν από έναν αιώνα, όταν το σημαντικότερο βυζαντινό μνημείο λειτουργούσε ακόμη ως ισλαμικό τέμενος.

Στη δεύτερη διακρίνονται και κάποιοι μουσουλμάνοι που προσεύχονται. Παρατήρησε τις ψάθες και τους τάπητες που κάλυπταν το δάπεδο, καθώς και το οθωμανικό βήλο με την πλούσια διακόσμηση που έκλεινε την είσοδο μέχρι τη μέση. Σήμερα τα στοιχεία αυτά έχουν αφαιρεθεί.

Όλη η σειρά φωτογραφιών από την Αγία Σοφία που μπορείς να δεις στην έκθεση δωρήθηκαν στη ΧΑΕ και μπήκαν στη συλλογή της το 1903.

Ο Γ. Λαμπιάκης, αυτή τη φορά μπροστά από το φακό.

Πρόκειται για μια λήψη στη μονή Παναγίας Σκαλωτής, που βρισκόταν κοντά στην πόλη της Αίνου. Στην έκθεση μπορείς
δεις και τις άλλες τέσσερις φωτογραφίες που τράβηξε εκεί ο ίδιος. Αποτελούν μαρτυρίες για ένα μοναστηριακό
συγκρότημα που φαίνεται πως ιδρύθηκε το 1632 και από το οποίο σώζονται σήμερα ελάχιστα ίχνη.

Κείμενα - Επιμέλεια: Στάθης Γκότσης, Παναγιώτα Κακίρη

Διόρθωση: Ελένη Μιχαλοπούλου

Σχεδιασμός εντύπου: Γιώργος Σουπός